

Årsplan 2018/2019

Trollhaugen
Foreldrelagsbarnehage SA

Trollhaugen foreldrelagsbarnehage
- et godt sted å være!

VELKOMMEN TIL BARNEHAGEN VÅR

Trollhaugen Foreldrelagsbarnehage åpnet 16. august 2004. Den eies og drives av foreldrene som et samvirkeforetak. Barnehagen drives til en hver tid etter gjeldene vedtekter og fastsetter innhold ut fra Rammeplanen og Barnehageloven. Alle medlemmer er pålagt 8 timer dugnad hvert barnehageår. Ikke utførte dugnads-timer belastes med kr 300,- ved barnehageårets slutt.

Generalforsamlingen er den øverste myndigheten i barnehagen. Vi har årsmøte / generalforsamling en gang i året. Eierstyret har månedlige møter og er sammensatt av 5 styrerepresentanter, 2 vararepresentanter og daglig leder med møterett. Barnehagen har åpningstid fra 06.45 – 17.00 hver dag, unntatt onsdag før påske. Da stenger vi klokken 12.00. I tillegg har vi stengt julaften og nyttårsaften. Om sommeren har vi egne temauker med masse kjekke pedagogiske aktiviteter. Sommerbarnehagen er fra uke 26-32 med en begrenset åpningstid fra 07.15-16.30. Disse ukene må barna ha med matpakke og drikke til alle måltider.

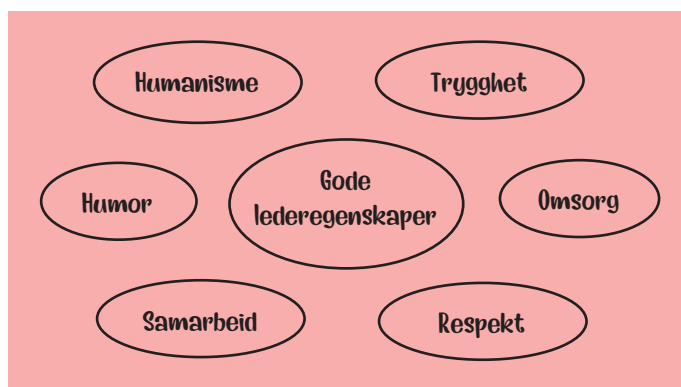
Ny rammeplan for fremtidens barnehager tredde i kraft høsten 2017. – En god barndom er viktig i seg selv og for resten av livet. Da må foreldre vite at barnehagen gir barna deres et godt grunnlag for fremtiden. Den nye årsplanen vår skal tydeliggjøre hva personalet i Trollhaugen barnehage skal jobbe med for at barna skal blomstre og utvikle seg her hos oss. Med utgangspunkt i den nye rammeplanen håper vi å få fram hva vi synes er viktig i ett barns barnehage liv.

VISJONEN VÅR

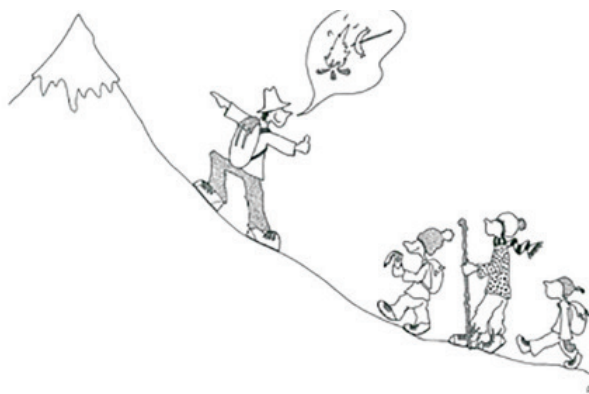
–ET GODT STED Å VÆRE–

Barnehagens visjon er det vi jobber etter hver dag og som skal synliggjøres vårt pedagogiske arbeid. Visjonen skal lede personalet i samme retning og sikre god kvalitet for barn, foresatte og personalet. Verdier vi jobber for at alle barna i Trollhaugen barnehage skal vise er:

Humanisme: Tro og handle ut fra at alle mennesker er like mye verdt selv om vi ser forskjellige ut, og mener forskjellige ting.

- Vise respekt for hverandre
- Vise empati (sette seg inn i andres situasjon)
- Være lyttende
- Den gyldne regel (gjøre mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg)

Gode lederegenskaper: Det er når vi får andre mennesker til å fungere godt, og får til ting og har et godt samspill.

- Alle får bli med
- Voksne som gode rollemodeller
- Barn som gode rollemodeller
- Fokus på felles verdier
- Positive holdninger og handlinger
- Engasjert

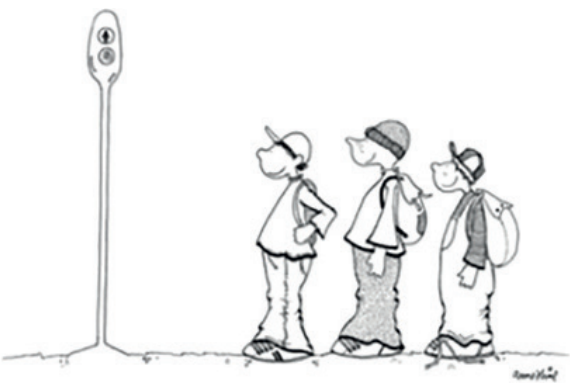
Samarbeid: Er når vi klarer å jobbe sammen med andre for å få til noe.

- Vise læringsglede
- Nysgjerrighet
- Være fleksible
- Samarbeid hjem - barnehage
- Personalsamarbeid på avdelingene og på tvers av avdelingene

Omsorg: Det er når vi viser at vi bryr oss om andre med det vi sier eller gjør.

- Ett fang å krype opp i når man trenger det
- Stabile voksne
- Faste og forutsigbare rutiner i barnehagehverdagen
- At alle blir sett
- Oppmerksomme voksne

Respekt: Det er når vi viser hensyn til oss selv, andre, ting og de som bestemmer.

- Tar vare på leker og utstyr i barnehagen
- Vise hensyn til andre – både barn og voksne
- Respekter egne og andres grenser

Humor: Evne til å glede seg selv og andre med smil og latter.

- Le, smile og ha det gøy sammen
- Glede seg selv og andre med smil og latter
- Være positive
- Være en god rollemodell

HOVEDMÅLET VÅRT

– ALLE SKAL HA EN LEKEKAMERAT–

I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap (Rammeplanen, s.19).

Gjennom vårt pedagogiske arbeid med praksisfortellinger, prosessorienterte planer, lekegrupper, positive opplevelser sammen, planer og kartlegging av leken skal vi passe på at alle barna har en god lekekamerat. De voksne har et ansvar for å støtte opp om og bli med i leken, slik at alle barna kan få skape gode relasjoner og få positive leke opplevelser. Lek og læring skal hos oss være lystbetont. For å nå disse målene vil det sosiale samspillet i barnehagen være sentralt. I løpet av hver dag er det alltid tid til at barna skal få leke med det de vil. Noen velger konstruksjon lek mens andre leker mye rollelek. Det som er viktig her er at vi voksne er observante og følger med hvis noen av barna faller utenfor. Det er da de voksne sin oppgave å hjelpe barn inn i leken. Det å oppleve seg selv som en del av ett fellesskap er noe alle barna i vår barnehage skal få oppleve.

Praksisfortellinger: Er å skrive en liten historie om lek og samarbeid mellom barn eller fra en kjekk tur med ei av barnegruppene. Det kan og være samhandling mellom barn og voksne. Vi bruker praksisfortellinger til refleksjonsarbeid og dokumentasjon.

Prossessorienterte planer: Er et arbeidsdokument for personalet hvor vi setter mål for ulike hverdagssituasjoner på avdelingen. Eksempel, påkledning, måltid, leken ute osv. Disse blir evaluert på avdelingsmøtene gjennom hele året.

SATSNINGSOMRÅDENE VÅRE

1. PSYKISK HELSE / SOSIAL KOMPETANSE

Psykisk helse/ sosial kompetanse og lek er våre satsningsområder. Sosial kompetanse/ god psykisk helse utvikles i samspill med andre og er en nøkkel for å etablere relasjoner til andre, tenke godt om seg selv og å mestre stress. Dette er noe vi i Trollhaugen ønsker at barna skal ha med seg videre i livet.

Rammeplanen sier: «Barnas psykiske og fysiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap» (Rammeplanen side 13)

«Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov» (Rammeplanen side 19)

For å styrke barnas psykiske helse bruker vi SMART oppvekst. Det er et verktøy med karakteregenskaper som beskriver det man tenker, føler og opplever. «Hva vil kunne skje om alle barn lærer seg ferdigheten i å se alt som er bra hos seg selv og andre?» , Vidar Bugge-Hansen, Re kommune, 2012. Det er ingen tvil om at det er mye mer effektivt og hyggeligere å lære av våre suksesser enn av våre nederlag. Miljøer som er preget av anerkjennelse og søken etter det positive, skaper et klima der trygge barn fryktløst kan teste, utforske og vokse. (Johannes Finne, smart oppvekst 2, s.12, Re kommune 2013) SMART språk – en hjelp til å flytte fokus fra prestasjoner og utseende til gode egenskaper.

Målet med SMARTARBEIDET i Trollhaugen er:

- Å styrke barnas selvfølelse
- At barna skal etablere og vedlikeholde relasjoner og vennskap

-Mestre ulike sosiale settinger
-Sette barna i et positivt søkelys og at barna får respons på det gode de gjør.

På hvilken måte jobber vi med SMART i Trollhaugen?

Karakteregenskapene blir brukt i det daglige språket blant både barn og voksne. Vi sender SMART lapper med hjem så ofte vi kan, når vi har tatt barnet i å gjøre noe bra. Vi bruker egenskapene i rollespill i temasamlinger / fellessamlinger, i praksisfortellinger som blir dokumentert på avdelingene, og i pedagogiske planer.

Eksempel på praksisfortelling - Hjelpsomhet:

Ute er det nettopp kommet snø og alle barna på avdelingen er ute. Mange har funnet seg akebrett og suser nedover bakken i stor fart og med smil om munnen. Nede ved sandkassen ser jeg Trine stå litt for seg selv. Hun kikker opp mot bakken og smiler når de andre suser forbi. Jeg går bort til henne og setter meg ned ved siden av og spør: «ser det kjekt ut?» Hun ser ikke på meg, bare nikker med blikket festet mot barna i akebakken. Jeg spør henne: «vil du sitte på med meg i bakken?»

Før jeg får noe svar kommer Truls bort til oss. Han ser på Trine, tar henne i hånden og sier: «kom, du kan sitte på med meg» Trine smiler, tar hånda hans og sammen går de hånd i hånd opp til toppen av bakken. Truls setter seg først, peker og forklarer Trine hva som skal skje. Så setter de seg begge på akebrettet. Truls lager litt fart å så bærer det utfor. Trine smiler og Truls smiler mens han styrer ned bakken. Vel nede smiler de begge to til hverandre. Så sier Trine: «ein gang te?»

Vi har barnesamtaler to ganger i året på stor avdeling hvor vi fokuserer på karakteregenskapene til barna. I tillegg ønsker vi å høre hva barnet selv synes sine beste egenskaper er. Trollhaugen nissen kommer med brev jul hvor barna får gode ord og karakteregenskaper. Vi har samlinger hvor vi har moralsk resonering rundt sosiale historier eller trener på sosiale ferdigheter. Et eksempel på dette kan være å trene på hvordan vi spør om å få bli med å leke, eller hvordan vi kan godta når andre sier nei til oss. Vi har også smart leker som er regelleker med fokus på forskjellige karakteregenskaper. For eksempel samarbeidsleker eller humorleker. Foreldresamtalene er styrkebasert, og vi ønsker at ansatte, barn, og foresatte skal bli bevisste på alt det gode SMART OP-PVEKST gir. Samtidig har vi i Trollhaugen stor tro på at dette har en positiv - psykisk helsegevinst videre i livet til barna.

2. LEK

Vi i Trollhaugen mener at Leken er en viktig del av hverdagen. «Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen

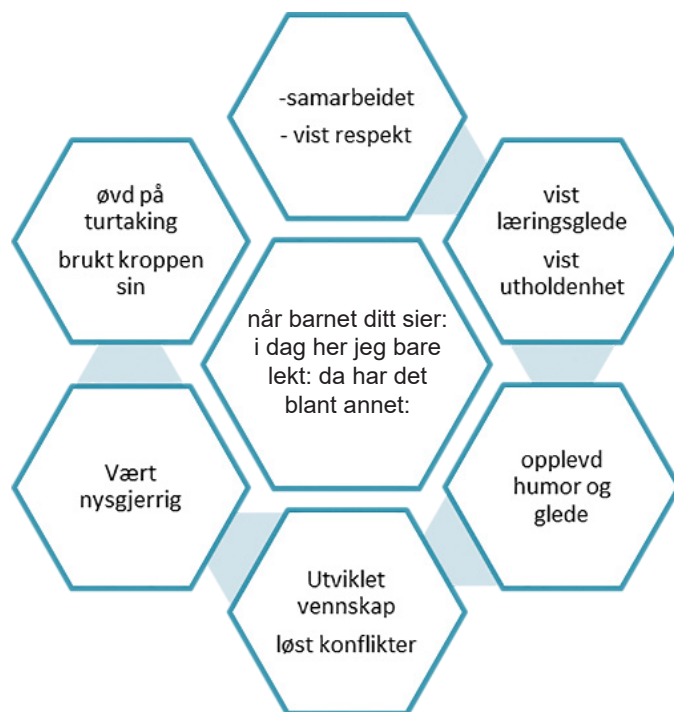

kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling» Rammeplanen side 17.

Hovedmålet for alt arbeid med barn må være knyttet til hvert enkelt barns opplevelse av «den gode barndom». Barns opplevelse av den gode barndom vil alltid være knyttet opp mot barnets følelse av å være en positiv og ønsket deltaker i et sosialt fellesskap. (Kari Pape 2004)

De voksne må inn i leken for å gi barna den livsviktige lekekompetansen sier forfatter og barnehagelærer Terje Melaas om den livsviktige leken. De siste to årene har medarbeiderne hatt møter med daglig leder en gang i måneden hvor vi har lest og reflektert rundt kapitler i Terje Melaas sin bok «SE MEG, JEG VIL LEKE!»

I leken legges grunnlaget for barnas vennskap mellom hverandre, det er her deres sosiale kompetanse blir utprøvd, de får øvd seg på å samarbeide, de viser hverandre omsorg, hjelpsomhet, øvelse i konfliktløsning og utvikling av selvkontrollen. De må bestemme over seg selv på en positiv måte og respektere andre og deres ønsker. Vi i Trollhaugen ser verdien og viktigheten av leken og ønsker at den skal tas vare på og tilrettelegges for. Når barnet ditt sier, «i dag har jeg bare lekt!» har han/hun:

Innen de moderne teorier finnes det også flere forskjellige teorier, men de har til felles at de forsøker å forklare barns følelsesmessige og identitetsmessige utvikling (Öhman 2012:42). Sigmund Freud (1856-1939) var en av disse teoretikerne og han mente at barn lekte for å få utløp for sine fantasier og ønsker, de kan gjenoppleve morsomme ting og leke at de gjør ting de ikke kan gjøre i virkeligheten. Men han fant ut at barn også kan leke ut forskjellige følelser og at dette kan hjelpe barn å takle vanskelige følelser

I Trollhaugen skal de voksne være tilstede og legge til rette for barnas lek. Den voksne skal hele tiden vurdere om barnet/barna har behov for at voksne skal være deltakende, støttende eller observerende i leken. De voksne er ansvarlige for at det passes på at leken er positiv og inkluderende, og hele tiden har et overblikk over hva barna leker. Makt og utestengning i leken kan hindre vennskap og gode relasjoner. I disse situasjonene kreves det at de voksne er tilstede. Vi skal tilby ulike lekemateriell og ønsker at leken skal inneholde, humor, glede, samarbeid, nysgjerrighet og kreativitet.

DEN UTVIKLINGSSTØTTENDE BARNEHAGEN

Den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvaliteten på de ansattes samspill med barna. Satsingen «Den utviklingsstøttene barnehagen» i Sandnes har til hensikt å etablere et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse om hvordan de i sitt samspill med barna best kan støtte dem i sin utvikling og læring. I barnehage året 2017-2018 var vi med på denne satsningen sammen med flere andre barnehager i kommunen.

I barnehageåret 2018-2019 vil vi fortsette satsingen som bygger på forskning om kvalitet i barnehagene og hvordan kunnskap overføres til praksis.

Dette året vil vi ha fokus på:

-Ansattes sensitivitet: Sensitivitet er at ansatte retter oppmerksomheten mot barn slik at man fanger og tolker barns ulike signaler og uttrykk. Videre at ansatte gir rask og hensiktsmessig respons på barns signaler, tilpasset situasjoner, og at barns ulike følelser blir bekreftet og støttet.

-Kvalitet på tilbakemeldinger: Den ansatte skal respondere på barnets uttalelser / handling / aktivitet som fremmer og utvider barnets læring, forståelse og involvering. Ved å gi hint og assistanse som er tilpasset barnets nivå, støtter du barnas læring. Vi kaller det «å bygge stillas for læring».

-Språkstøtte: Ved å høre forskjellige måter å bruke språk på utvikler barna nye språkferdigheter. Bruk gjerne et litt mer avansert og komplekst språk enn det barna selv gjør. I samtaler med små barn er ansiktsuttrykk, kroppsspråk og tonefall vel så viktig som selve ordene.

MOBBING

«Mobbing i barnehage er når et enkeltbarn systematisk over tid fornedres av et annet barn eller en barnegruppe og maktforholdet mellom partene er skjevt. Maktmidlene som brukes kan være for eksempel slag, spark, erting, utestenging eller ignorering» Vi har nulltoleranse for mobbing i barnehagen vår. Vi ønsker å forhindre mobbing og skape et trygt miljø for barna med aktive, trygge og tydelige voksne. Dersom det likevel oppstår mobbing i vår barnehage skal tiltak rettes mot det enkelte barnet, hele barnegruppen og hele miljøet. I vår HMS har vi:

1. Tiltaksplan når mobbing skjer – skjema 5.3.2
2. Referat fra møter vedrørende mobbing – skjema 5.3.3

Hvis det skulle bli nødvendig å bruke disse blir daglig leder, ped. ledere, personal på den aktuelle avdelingen / avdelingene, barna, foreldre til mobber og mobbeoffer involvert i tiltaksplanene. Barnehagen skal ha en helsefremmede og forebyggende funksjon

og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelse og mobbing. Rammeplanen siden 13.

SPRÅKUTVIKLING I BARNEHAGEN.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkstimulering. Rammeplan side 19.

Hvordan arbeider vi med språket i Trollhaugen barnehage:

Den daglige samtalen i hverdagsaktiviteter som påkledning, måltid, stell og lek med lyttende og anerkjennende voksne er en viktig del av språkutviklingen. Ved å benevne hverdagslige ting og følelser ønsker vi å øke barnas ordforråd. Vi bruker og bøker i samlinger og ved lesestunder i hverdagen.

Den gode samtalen dreier seg ofte om de små tingene i hverdagen. Det kan være å filosofere om markens levemåte, undring om verdensrommet og hvor kommer alt regnet fra. Ingenting er for lite til at vi kan ta tak i det og gi barna de gode samtalene. Rytmask lek med språket har vært kjent til alle tider og i alle kulturer. Det er gjennom dette at mange barn for første gang møter språket og kulturarven. Gjennom rim og regler og sangleker får barna erfaring med lyd, rytme og tonen i språket. Lek med språket er en forberedelse på barnas lese og skrive utvikling.

Eventyr og historier er en del av vår kulturarv. Symbolikken i spesielt eventyr kan hjelpe til å bearbeide følelser, opplevelser og inntrykk i samtale med oppmerksomme voksne. Fortellingene formidler ofte estetiske grunnverdier fra vår kultur på en måte som barn kan forstå. Slik som godt og vondt og rett og galt. Vi snakker om og forklarer vanskelige ord i eventyrene.

Ved behov fyller vi ut TRAS skjema på enkeltbarn (tidlig registrering av språk utfordringer). I nært samarbeid med barnas hjem tar vi deretter kontakt med helsestasjonen og PPT hvis vi ser at det er behov for dette.

BARNES MEDVIRKNING

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf barnehageloven paragraf 1 og 3, Grunnloven paragraf 104 og FN's barnekonvensjon. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal kunne erfare og få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Rammeplanen side 21

Barns medvirkning i Trollhaugen barnehage handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen barnehagehverdag. Vi lager temaplaner ut i fra barnas interesser som vi jobber med gjennom hele året. Og ut i fra temaene knytter vi fagområdene inn. I tillegg har vi barnesamtaler hvor barna får komme med ønsker og de voksne etterspør hvordan barna har det. Barns medvirkning handler mye om hvordan vår pedagogiske praksis blir utført. Vi skal anerkjenne hverandre og gi mulighet og anledning til å eie egne opplevelser. Det er viktig å være sensitive voksne som gir barna tid og rom til å utvikle seg. Det er også viktig å presisere at barns medvirkning innebærer en prosess der barn blir sett, hørt og forstått. Det betyr ikke at de skal få gjøre alt det de vil.

DANNING / INTEGRITET

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Rammeplanen side 17.

I Trollhaugen barnehage skal de voksne anerkjenne barns følelser, men ikke barnets negative handlinger, slik at de lærer å ta gode valg. De voksne skal være tilstede å gi barna forslag til alternative løsninger hvis de ikke selv kommer frem til det. Barna skal få muligheter til å utvikle evnen til å tenke igjennom egne handlinger og væremåter som er en livslang prosess. De voksne skal være tilstede i leken og gi barna en opplevelse av å føle seg verdifulle i fellesskapet. Det er viktig at de voksne ser hvert enkelt barn og dets behov. Barna formes utfra miljøet rundt og hvordan andre møter det. For at barna skal oppleve respekt, utvikle gode lederegenskaper, humanisme, ærlighet, omsorg, god selvfølelse, læringsglede og stå for egne valg er det viktig å ha gode rollemodeller rundt seg.

LÆRING

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. (Rammeplanen s. 18).

Læring skjer i det daglige samspillet mellom menneskene som er tilstede i barnehagen. Kvaliteten på samspillet er med på å prege hvor god læringen blir. Det er derfor veldig viktig at de som jobber med barn ser på barna som små mennesker som trenger litt veiledning i det daglige slik at de utvikler seg til å bli store og gode voksne som er med på og bidrar positivt til samfunnet.

Barna lærer gjennom alle erfaringene de gjør seg gjennom barnehagehverdagen, både formelle og uformelle lærings situasjoner. Formelle er tilrettelagte aktiviteter som samlinger, aldersinndelte grupper, lesestunder, formingsaktiviteter og temaarbeid. Aktivitetene er planlagt på forhånd og ledes av en voksen. Uformelle er her – og nå situasjoner hvor barn og voksne snakker sammen om det som opptar barna. Det er mye lek hvor barna får erfaring i samspill med andre eller utforsker forskjellige leker og materialer.

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring (Rammeplanen s.25). I Trollhaugen barnehage har vi vurderings/refleksjonsmøter, personalmøter og medarbeidermøter en gang i måneden, samt ledermøter en gang i uken. På møtene reflekterer vi blant annet rundt enkeltbarn, etiske dilemmaer, voksenrollen, måltider, overgangssituasjoner etc.

Barnets trivsel og allsidig utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov (rammeplanen s. 26). På avdelingsmøter gjennomfører vi fargekodning av barn. Barnesamtaler har vi to ganger i året, hvor barnets synspunkter og trivsel er tema. Skolebarna har en ekstra samtale hvor vi prater med barna om hva de ønsker skolen skal vite om dem og deres tanker om å bli førsteklassing.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngås i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen (rammeplanen s.26). Vi dokumenterer via hjemmesiden hvor vi legger ut ukeplaner og annen viktig informasjon. Pedagogisk arbeid og bilder av barna (ingen profiler) blir dokumentert på face book siden vår. I tillegg blir det hengt opp dokumentasjon av barna og pedagogisk arbeid rundt om på avdelingene. Alle barna har hver sin perm hvor praksisfortellinger, bilder og informasjon fra temaarbeid og turer blir oppbevart. Personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven (Rammeplanen s.26). Hos oss blir alle opplysninger om barn og familier lagret på en server som er passord beskyttet.

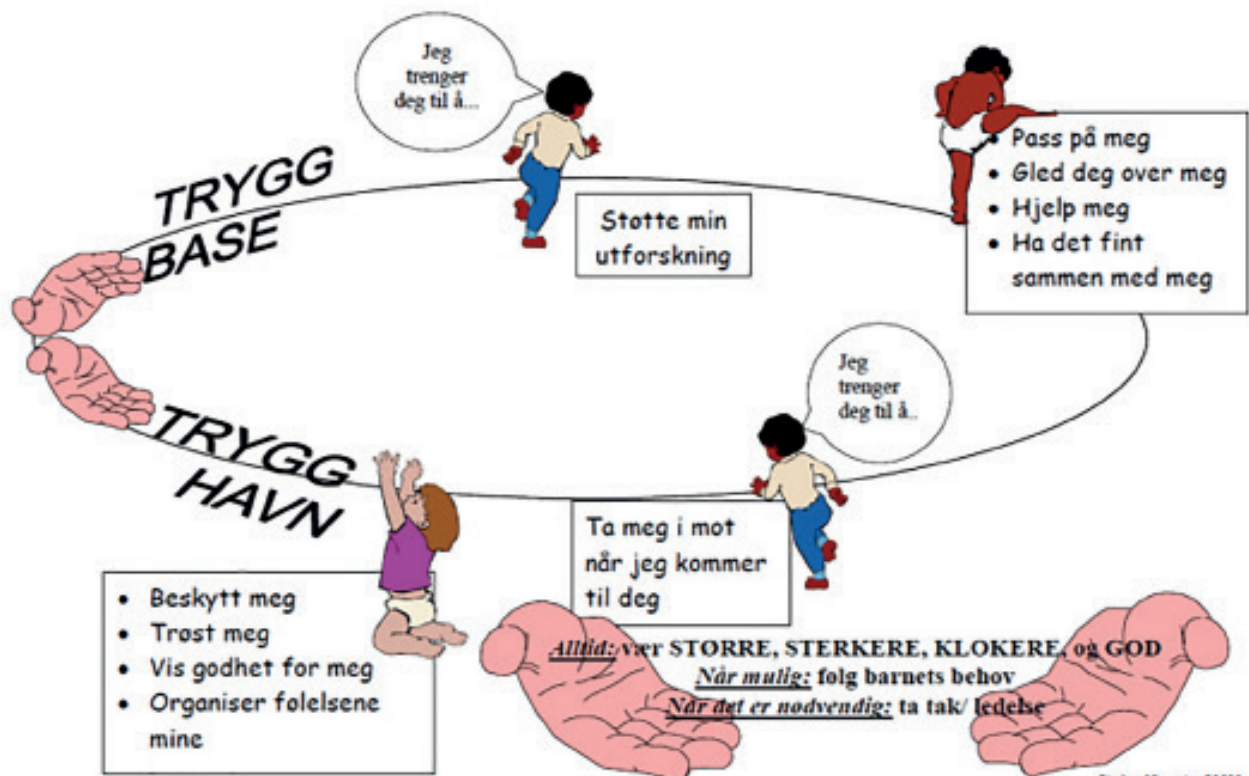
SAMARBEID MED BARNAS HJEM

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling (Rammeplanen 2017, s.22).

Det er to behov som er viktig for barnet, behovet for beskyttelse og omsorg, og behovet for å undersøke og mestre verden. Begge er grunnlaget for trygghet og livsglede - jmf. trygghetssirkelen. Før barnet begynner i barnehagen og under tilvenningen er det foresatte som er barnets trygge base. Det er de som er den trygge voksne barnet søker og fungerer som er ladestasjon for barnet når det føler seg utladet. Når barnet begynner i barnehagen er det avgjørende at barnet får fortsette dette fine samspillet med en trygg voksen. Å skape denne tryggheten og tilknytningen er viktig for oss i Trollhaugen. Vi ønsker at barna skal kjenne seg trygge og tørre og møte omverden med utforskning og lek. Samtidig vil vi at de skal oppleve at de har en trygg havn å søke tilbake til når omverden blir for utfordrende for de. Vi ønsker å bli en del av barnets trygge base og havn.

CIRCLE OF SECURITY®

FORELDRE SOM IVARETAR BARNES BEHOV

Circle of Security ©1999
For copyright information go to
www.circleofsecurity.net

Foreldresamtaler blir gjennomført 2 ganger i året, en på høst ved oppstart og en på vårparten. Her ønsker vi at dere foreldre bidrar med kunnskap om barnet og hva deres styrker og karakteregenskaper er. Foreldremøter blir holdt ved oppstart av nytt barnehageår og i mars ved årsmøtet. Foreldremøte for nye foreldre og barn blir holdt i juni hvor vi arrangerer åpent hus. Her kan barn og foreldre hilse på personalet, bli kjent med avdelingen og få nødvendig informasjon. Den viktigste kommunikasjonen er allikevel i det daglige ved henting og levering hvor vi får tilbakemelding om hvordan barnets morgen har vært, og at dere får tilbakemelding på hvordan barnehagedagen har vært. Hyppig og god kommunikasjon mellom foreldre og personal er viktig for at de skal føle trygghet og tillit til barnehagen. Det forventes også at foreldre innhenter informasjon på hjemmeside, holder seg oppdatert på ukeplaner og følger med på det som skjer i barnehagehverdagen.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Hovedfokuset vårt for 5 åringene i barnehagen er selvstendighet og sosial kompetanse/ psykisk helse. Vi ønsker at skoleklubb barna skal bli selvstendige og modige nok, slik at de tør å skape nye relasjoner når de starter på skolen. Vi ønsker at barna skal få kjennskap til bokstaver, matematikk og faktakunnskap. Deretter bygger vi videre på deres interesser.

På skoleklubbdagen deler vi gruppen i tre. En gruppe leker med bokstaver/ tall, en gruppe spiller/ har regeltekst, og en gruppe har smart samling med fokus på sosial kompetanse. Alle barna nullerer på gruppene i løpet av skoleklubbdagen. Tredje hver uke går vi på tur. Disse turene er ofte lengre og mer krevende, hvor vi øver på utholdenhet. På turene har vi gjerne aktiviteter og samarbeidsprosjekter. F. eks å samle kongler i grupper og telle dem, hvem har funnet flest og hvor mange har vi til sammen? På våren har vi overnattingstur. Det er spennende og modig å overnatte uten mor og far. Som avslutning for skoleklubben øver vi inn skuespill som de fremfører for foreldrene før sommeren.

Hva vi ønsker barna skal bli kjent med før skolestart:

SOSIAL KOMPETANSE

- Lytte
- Kle på seg selv
- Vise ærlighet, det gir tillit
- gi rom/ plass til andre så vil bli med å leke
- selv spør om å få bli med i leken
- vente på tur
- rekke opp handa
- spørre om lov
- si ifra, vise ansvar
- etablere vennskap
- tåle å tape
- mestre å vinne
- være høflige
- tørre å være i fokus
- respekt for egne og andres grenser
- ta egne valg
- gode og dårlige valg

FAGLIG KOMPETANSE

- leke med bokstaver og tall
- se løsninger
- lære seg blyantgrepet
- trafikk - Tarkus
- delta i felles beslutninger- demokrati
- faktakunnskap om krypdyr
- lære om kroppen
- brannvern, brannbamsen Bjørnis
- Førstehjelp for barn

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til

skole og eventuelt skolefritidsordning.» Rammeplanen side 24. På vårparten starter samarbeidet med de andre barnehagene og skolene i Riska bydel. I mai gjennomføres trafikkdagen sammen med alle skoleklubb-barna i de forskjellige barnehagene i bygda. Vi treffes for aktiviteter ved stemmen og går opp til misjonsmarka. Her spiser vi lunsj og leker sammen med de andre barna som skal begynne i 1. klasse til høsten. I mai/ juni gjennomføres overføringssamtaler med skolene. Før det har vi møter med foreldrene hvor de er med på å fyller ut skjemaet sammen med barnehagen. Vi besøker skolene barna skal begynne på.

SAMARBEIDSPARTNERE

Barnevernet:

Barnehageloven § 22 første ledd presiserer at barnehagepersonalet i sitt arbeid skal være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernets side. Uten hinder av taushetsplikt skal barnehagepersonalet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten, når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf.lov om barneverntjenester § 4-10, § 4-11, § 4-12, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. Samme lov § 4-24. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføring av lov om barneverntjenester, plikter barnehagepersonalet å gi slike opplysninger. Opplysningene skal normalt gis av styrer.

PPT (Pedagogisk Psykologisk Tjeneste avdeling førskolealder 0-6 år):

De kan bidra med tidlig innsats, logoped, sakkyndig vurdering, konsultasjon, veiledning på system og i enkeltsaker. Vi tar ikke kontakt med PPT før vi har hatt samtaler med foresatte og fått tillatelse fra dem.

Helsestasjonen, barnehagene i Riska bydel og Sandnes kommune.

Styrket barnehagetilbud:

Hovedoppgaven til Styrket barnehagetilbud er å gi et tilrettelagt tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene i Sandnes. Dette er hjemlet i Lov om barnehager og i Opplæringsloven.

BARNEHAGELOVEN

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på

grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforsketrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barnedommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (Barnehageloven §1 – formål).

RAMMEPLANEN

Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver (Barnehageloven §2). Målet med Rammeplanen er å gi styrer, pedagogisk leder og det øvrige personalet en forpliktende ramme å arbeide etter i planleggingen, gjennomføringen og vurderingen av barnehagens virksomhet.

PROGRESJONSPLAN VÅR FOR DE SYV

FAGOMRÅDENE

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære å oppleve fremgang. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. (Rammeplanen s.28)

Personalet i Trollhaugen barnehage har i fellesskap utarbeidet en progresjonsplan som sier noe om hva vi ønsker at barna skal få erfaringer med, oppleve og utforske i løpet av tiden de tilbringer her hos oss. For å imøtekomme disse kravene, er de voksne i barnehagen veldig viktige. De voksne skal være gode rollemodeller, gi av seg selv og bidra med sin faglige dyktighet for å imøtekomme disse kravene. Arbeidet med fagområdene skal være tilpasset barnas alder, interesser og modenhet. Personalet skal skape en arena hvor barna føler seg som en del av fellesskapet og at de får tid og rom til undring. Planen viser hvordan barnehagen jobber for å bidra til utvikling og progresjon innenfor fagområdene.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. (Rammeplanen side 30)

Som voksen i Trollhaugen skal du være en god rollemodell i hvordan du kommuniserer med barna. De voksne skal snakke tydelig og gi enkle beskjeder. Samtidig er det viktig å sette ord på det vi gjør og gjøre det vi sier vi skal gjøre. Dette er med på å skape gode arenaer for språkopplæring og språkforståelse.

1 – 2 ÅR

- Lese i smågrupper
- Sette ord på følelser
- Sang, rim og regler
- Veilede barna i konflikter og samspill med andre
- Den gode samtalen i bleieskift, påkledning og måltider
- Benevne gjenstander, ting og handlinger.
- Bildebøker

3 – 4 ÅR

- Lære barna å sette ord på følelser
- Lesestunder og samsamlinger
- Rim og regler
- Spille spill
- Den gode samtalen
- Øve på å lytte til andre i samling og ta imot enkel beskjeder
- Undre oss over det vi finner i naturen

5 – 6 ÅR

- Lære å se og lese andre sitt kroppsspråk
- Leke med bokstaver
- Samtale med andre over lengre tid
- Øve på å lytte og ta imot beskjeder
- Øve på å skrive navnet sitt - blyantgrepet
- Bøker og spill til aldersgruppen
- Faktakunnskap om naturen

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. (Rammeplanen side 31)

Som voksen i Trollhaugen skal du være en positiv bidragsyter til fysisk aktivitet både ute og inne. Personalet skal ta vare på barnas helse, miljø og sikkerhet og kunne utføre førstehjelp. De skal også lære barna å bli glad i naturen rundt oss. Som voksen skal man og lære barna gleden over å spise variert mat og være en bidragsyter til å skape gode måltider.

1 – 2 ÅR

- Vaske hendene - hygiene
- Danse og hermelek
- Øve på å kle av og på seg
- Smake variert og sunn mat.
- Bli kjent med egen kropp
- Finmotoriske aktiviteter
- Bevege seg i ulendt terreng

3 – 4 ÅR

- Do trening
- Lære å vaske hendene selv før måltid
- Tur i ulendt terreng
- Påkledning (selvstendighetstrening)
- Smake på nye matretter
- Være med å lage mat
- Videreutvikle fin og grovmotorikk gjennom ulike aktiviteter
- Kle av og på seg selv
- Klatring og kroppsbeherskelse ute på tur

5 – 6 ÅR

- Do trening – tørke seg selv
- Videreutvikle fin – og grovmotorikken gjennom ulike aktiviteter
- Lengre turer i skog og mark
- Kunne kle av og på seg selv
- Smøre maten sin selv
- Faktakunnskap om årstidene
- Regelleker
- Lære blyantgrepet
- Lære om egne og andre sine grenser - kroppen

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. (Rammeplanen side 32)

Som voksen i Trollhaugen skal du være kreativ og bruke fantasien din for å lage skaperglede hos barna. I tillegg skal alle være med på å gi av seg selv i hverdagen, fellessamlingene og andre aktiviteter vi er med på. Personalet skal legge til rette for aktiviteter hvor både barn og voksne får brukt sin kreativitet og fantasi.

1 – 2 ÅR

- Utforske ulike typer formingsmateriell
- Utrykke seg gjennom musikken
- Krølle, forme, rive og lime

3 – 4 ÅR

- Bli kjent med ulike typer redskaper og materiell
- Utrykke seg gjennom sang og musikk
- Samle naturmateriell ute i naturen til å bruke i formingsaktiviteter
- Leke med materialer av ulike slag.
- Lære om former og farger

5 – 6 ÅR

- Veving, toving, maling osv.
- Finne ulike inspirasjon på nettet - teknologi
- Forestilling skoleklubben
- Fremføring i fellessamlinger
- Lage kulisser

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (Rammeplanen side 33)

Som voksen i Trollhaugen skal du bidra til at barna får kunnskaper om både dyr, insekter, dyra på gården og annet som rører seg i nærmiljøet og naturen rundt oss. De voksne skal undre seg sammen med barna og legge til rette for gode opplevelser ute i det fri.

1 – 2 ÅR

- Oppleve ulike årstider
- Oppleve gleden over å være ute i naturen i all slags vær
- Undre seg over hva vi finner ute i naturen
- Lete etter insekter

3 – 4 ÅR

- Oppleve gleden over å være ute i naturen
- Lære at vi plukker med oss søppel ute på tur
- Se etter insekter og dyr
- Lære om planter og dyr
- Lære om kildesortering
- Eksperimentering

5 – 6 ÅR

- Få innsikt og kunnskap om de ulike årstidene
- Oppleve glede over å være ute på tur i all slags vær
- Lære om ulike dyr og vekster
- Eksperimentere med ulike naturfenomener (fugler, fisk, planter)
- Begynnende forståelse for hvordan kamera, pc, printer og telefon fungerer
- Kjennskap til livssyklus

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. (Rammeplanen side 35)

Som voksen i Trollhaugen skal du være bevisst på og ha kunnskap om barnehagens verdigrunnlag. Personalet skal være positive til å gi barna erfaringer om ulike høytidsmarkeringer.

1 – 2 ÅR

- Lære forskjellen mellom mitt og ditt
- Bruk av «Min bok» i samlinger og fortelling om familien

3 – 4 ÅR

- Bli kjent med ulike tradisjoner og høytider. Begynnende kunnskap om høytidenes innhold.
- Vi går i kirken på gudstjeneste
- Vi feirer samedagen og lærer om samisk kultur
- Barna skal få utvikle evnen til å løse konflikter og skape vennskap
- FN dagen
- Lære om respekt for hverandre og naturen
- Smart samlinger
- Lære forskjellen på gode og dårlige valg

5 – 6 ÅR

- Lære om de ulike høytidene
- Lære å vise respekt for alle typer mennesker
- Lære om samisk kultur
- Kirkebesøk
- Fn-dag, Luciatog m.m
- Barn og voksne undrer seg sammen om ulike spørsmål
- Smart samlinger
- Gode og dårlige valg
- Lære seg å holde på vennskap

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. (Rammeplanen side 36.)

Som voksen i Trollhaugen skal du gi barna muligheter til og utforske og få gode opplevelser knyttet til nærmiljøet.

1 – 2 ÅR

- La barna oppleve fellesskap og tilhørighet i gruppen
- Begynnende kjennskap til nærmiljøet

3 – 4 ÅR

- Bli kjent med hva som finnes i nærmiljøet (eks butikker, brannstasjonen, skogsområder...)
- Turer i nærmiljøet.
- Stille spørsmål, samtale og filosofere rundt opplevelser i nærmiljøet
- Lifjelltrollet

5 – 6 ÅR

- Gå lengre turer i nærmiljøet
- Kjennskap til hva vi har i nærmiljøet. Eks kirken, brannstasjonen, butikker, skatebanen, fotballbanen m.m
- Lære om de viktigste trafikkreglene
- Bli kjent med og besøke skolen sin
- Besøke Riska bo – og servicesenter
- Kjennskap til hvor vennene i barnehagen bor
- Overnattingstur

ANTALL, ROM OG FORM

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelpe barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universitetet. (Rammeplanen side 34.)

Som voksen i Trollhaugen skal du gi barna opplevelser og erfaringer knyttet til former, ulike størrelser, antall, motsetninger og mønster. De voksne skal legge til rette for lek med klosser, lego, spill, kort m.m. De skal leke og eksperimentere sammen med barna for å utvikle barnas matematiske lyst.

1 – 2 ÅR

- Bli kjent med ulike materiell
- Erfaring med telling
- Rydde leker og bli kjent med sortering
- Spill og puslespill

3 – 4 ÅR

- Begynnende tallkunnskap
- Leke med ulike former
- Rydde og plassere ting på rett plass
- Være med på å dekke bordet
- Spille spill og puslespill
- Lete etter former i naturen
- Bygging og konstruksjonslek

5 – 6 ÅR

- Barna skal bli kjent med bokstavene i alfabetet
- Øve på å skriv navnet sitt
- Bli kjent med ulike begreper
- Skoleforberedende aktiviteter
- Gå på tur i naturen og finne ulike former
- Sortering
- Lek med tall og mengder
- Spille på Ipad til bruk i læringssituasjoner

PLANLEGGINGSDAGER OG TRADISJONER 2018 – 2019

August: 15 aug. planleggingsdag før nytt barnehageår.

September: Foreldremøte

Oktober: FN dagen 24. oktobe

November: 16.nov. planleggingsdag

Desember: Juleaktiviteter, juletreff og kirkebesøk. Nissefest arrangert av SU

Januar: 2.jan. planleggingsdag. Kosedyrfest 25 januar

Februar: Karneval 22.februar. Same dag 06.febr.

Mars: Årsmøte/Generalforsamling

April: 3.april planleggingsdag

Mai: Påskefeiring, påskefrokost 23.april planleggingsdag

Juni: Åpen dag for nye foreldre i barnehagen. Forstilling/ avslutning med skoleklubben. Sommerfest arrangert av SU

Juli: Sommerbarnehage- Nytt tema for hver uke.

GODT Å HA NÅGEN

Det e godt å ha någen me kjenne
sånne så smile og ler
Og spør koss me har det for tiå
Om någe e opp eller ner

Ka va vel livet foruden
Det kan eg`kje tenka meg eg
Det er godt å ha någen me kjenne
Det e godt atte eg kjenne deg

Det e skikkelig godt å ha venner
Sånne me kan spør om alt
De har sånne hjelpsomme hender
De varme oss når der e kaldt

Ka va vel livet foruden
Det kan eg`kje tenka meg eg
Det e skikkelig godt å ha venner
Det e godt å ver venner med deg

For det besta i verden e venner
Sånne så lige oss best
Så glede seg kver gang de ser oss
Så dagene blir som ein fest

Ka va vel livet foruden
Det kan eg`kje tenka meg eg
For det besta i verden e venner
Det e godt å ver venner med deg

Svein Tang Wa

Trollhaugen Foreldrelagsbarnehage SA

Urskjellveien 2 – 4310 Hommersåk

Telefon nummer:

Daglig leder: 950 83 332

Kontoret: 404 52 528

Morgenstemning: 404 53 027

Dovregubben: 404 52 757

Bukkespranget: 404 52 711

Mail: laila@trollhaugen-barnehage.no

Hjemmesiden: www.minbarnehage.no/trollhaugen

Lik oss på facebook: Trollhaugen Foreldrelagsbarnehage SA